

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ
БІОЗАГРОЗАМ В УМОВАХ
ПРОТИЕПІДЕМІЧНИХ ЗАХОДІВ
ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ
БЕЗПЕКИ**

Монографія

За загальною редакцією
Н. О. Гуторової

Харків
«Право»
2023

Рецензенти:

Кашинцева Оксана Юрійвна – кандидатка юридичних наук, доцентка, завідувачка відділу дослідження прав інтелектуальної власності та прав людини у сфері охорони здоров'я Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності Національної академії правових наук України;

Тітко Іван Андрійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Правове забезпечення протидії біозагрозам в умовах протиепідемічних заходів як складова національної безпеки : монографія / за заг. ред. Н. О. Гуторової ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2023. – 270 с.

ISBN 978-966-998-347-3

У монографії викладено зміст проведених колективом авторів досліджень щодо правового забезпечення протидії біозагрозам в умовах протиепідемічних заходів. Сформульовано висновок, що епідеміологічна безпека є ключовою складовою національного та глобального здоров'я і, як наслідок, має розглядатися як складова національної безпеки держави. Розкрито питання правового регулювання проведення вакцинації та імунопрофілактики як в Україні, так і в країнах ЄС, а також поводження з небезпечними патогенами та штамми особливо небезпечних мікроорганізмів. Досліджено соціально-економічні складові охорони праці та їх необхідність в аспекті забезпечення епідемічної безпеки держави. Звернуто увагу на юридичну відповідальність за порушення епідемічної безпеки, а саме на відповідальність дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну і кримінальну. Окрім того, спрогнозовано негативні впливи кримінального права на епідемічну безпеку щодо криміналізації передачі інфекційного захворювання від носія певної інфекції до іншої людини за відсутності умислу на заподіяння шкоди здоров'ю потерпілої особи (статті 130 й 133 КК України) та криміналізації поведінки, яка сама по собі не є небезпечною для людини, суспільства й держави, але при цьому є звичайною, притаманна особам, що належать до ключових груп із високим ризиком інфікування інфекційними захворюваннями (представники ЛГБТ-спільноти; працівники секс-бізнесу; люди, які вживають ін'єкційні наркотики; люди у в'язницях та інших закритих установах). Зважаючи на результати дослідження, запропоновано низку змін до регуляторного законодавства, а також до КУпАП та КК України задля повного заповнення виявлених прогалин і виправлення наявних неточностей.

Для наукових і практичних працівників у галузі права, сфері охорони громадського здоров'я, студентів, аспірантів і викладачів закладів вищої освіти, а також широкого кола читачів.

УДК 342.2:614.4:351.746.1

Монографія підготовлена в межах виконання науково-дослідної роботи «Правове забезпечення протидії біозагрозам в умовах протиепідемічних заходів як складова національної безпеки» (державний реєстраційний номер 0121U111724).

Зміст

Авторський колектив.....	3
Список скорочень	4
Вступ.....	5
Методологія дослідження	12

Розділ 1

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕПІДЕМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В СИСТЕМІ БІОЛОГІЧНИХ ЗАГРОЗ

1.1. Біологічні загрози: правова характеристика протиепідемічних заходів.....	25
1.2. Імунопрофілактика в структурі забезпечення права на здоров'я та як гарантія забезпечення епідемічної безпеки	35
1.3. Правове регулювання поведінки з небезпечними патогенами та штамами особливо небезпечних мікроорганізмів	52

Розділ 2

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ СКЛАДОВІ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ЇХ НЕОБХІДНІСТЬ В АСПЕКТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕПІДЕМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

2.1. До питання трудових гарантій та умов праці медичного персоналу: загальна характеристика	61
2.2. Окремі аспекти реалізації основних трудових гарантій медичного персоналу в сучасних умовах	71

Розділ 3

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЕПІДЕМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

3.1. Дисциплінарна, цивільно-правова, адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення епідемічної безпеки.....	95
3.2. Негативний вплив кримінального права на епідемічну безпеку	146
Висновки.....	169
Додатки	179
Додаток 1.....	179

Додаток 2.....	189
Додаток 3.	209
Додаток 4.....	218
Додаток 5.....	227
Список використаних джерел	238
Список публікацій авторського колективу за темою фундаментального дослідження	261

Наукове видання

Гуторова Наталія Олександрівна,
Пашков Віталій Михайлович,
Гаркуша Андрій Олександрович та ін.

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ
БІОЗАГРОЗАМ В УМОВАХ
ПРОТИЕПІДЕМІЧНИХ ЗАХОДІВ ЯК СКЛАДОВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

Монографія

Видається в авторській редакції

Комп'ютерна верстка *А. Т. Гринченка*

Підписано до друку 29.12.2023.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 15,7. Обл.-вид. арк. 13. Тираж 100 прим.
Вид. № 3293

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
вул. Чернишевська, 80, Харків, 61002, Україна
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 4219 від 01.12.2011

Виготовлено у друкарні ТОВ «ПРОМАРТ»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 5748 від 06.11.2017